

Secció de Ciències Biològiques

Jornada sobre *Canvi climàtic i salut*

11 d'abril de 2019

16.00 Institut d'Estudis Catalans (IEC)

Carrer del Carme, 47, 08001 Barcelona

16.00-16.15 **Obertura**, a càrrec de Joandomènec Ros, president de l'IEC

Moderador: David Serrat, secretari científic de l'IEC

Intervencions:

16.15-16.45 Xavier Rodó, ISGlobal

Re-avaluant el paper de la variabilitat i el canvi climàtics en la magnitud i l'aparició de brots epidèmics

16.45-17.15 Elisa Berdalet, Institut de Ciències del Mar (CSIC)

Com afecta el canvi climàtic en la salut humana i què podem fer com a científics per pal·liar aquests efectes?

17.15-17.30 *Pausa*

17.30-18.00 Humberto Llavador, UPF

Sostenibilitat i canvi climàtic

18.00-18.30 Irma Ventayol, Pla Clima de Barcelona

El canvi climàtic a Barcelona. Efectes i accions previstes

18.30-19.00 ***Discussió general***

19.00 ***Paraules de cloenda***, a càrrec de Josep Peñuelas, CREAM

Re-avaluant el paper de la variabilitat i el canvi climàtics en la magnitud i l'aparició de brots epidèmics

Xavier Rodó

ISGlobal

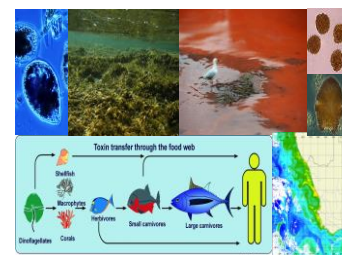
Mentre és ben sabut que el clima juga un paper central en l'arrancada inicial dels brots epidèmics en les malalties mediades per vectors, també està clar que un cop s'assoleix un llindar crític de persones infectades, l'epidèmia progressa independentment fins i tot quan les condicions climàtiques no són favorables (com en el cas de la transmissió del dengue o el *chikungunya*). Aleshores, la ràpida progressió de l'epidèmia es torna fortament dependent de factors socioeconòmics i demogràfics locals, que si no s'entenen o no s'integren adequadament, duen indefectiblement a infraestimar-ne la incidència o a una predicció deficient. Els factors socioeconòmics com ara una higiene limitada o una feble infraestructura en països en vies de desenvolupament poden afavorir l'inici d'una epidèmia, des d'on posteriorment progressarà estenent-se a altres àrees gràcies al moviment de la gent infectada, per exemple dins d'una ciutat. Tots aquests pre-condicionants han de ser avaluats i correctament inclosos en diferents moments dins dels models predictius a desenvolupar.

En aquest sentit i de cara a generar informació acurada sobre la potencial (re)-emergència de malalties modulades pel clima a Europa i altres emplaçaments que no hi han estat exposats prèviament, resulta imprescindible concentrar-se en estudiar i simular com es produeix aquesta (re)-emergència en situacions similars bé en zones endèmiques o en zones epidèmiques.

Com afecta el canvi climàtic en la salut humana i què podem fer com a científics per pal·liar aquests efectes?

Elisa Berdalet

Vicedirectora de l'Institut de Ciències del Mar (CSIC)

Quan es parla dels efectes del canvi climàtic en la salut humana, hom pensa ràpidament en els impactes relacionats amb onades de calor o de fred. Tanmateix, com reconeix obertament el darrer informe de l'IPCC, els canvis que s'estan esdevenint en el planeta i que afecten directament o indirectament els ecosistemes, tindran també efectes en la salut i benestar de la humanitat.

Aquesta exposició versarà sobre aquests impactes i se centrarà en el medi marí amb qui la humanitat ha estat lligada des dels orígens. Concretament es presentarà la problemàtica de les proliferacions d'algues nocives que comporten riscos d'intoxicacions alimentàries i afectacions respiratòries i cutànies en humans. Aquests fenòmens són naturals, però la pressió antròpica sobre el medi marí i l'escalfament global en pot augmentar la freqüència i intensitat dels efectes negatius. La recerca científica local i internacional i multidisciplinària i coordinada amb els agents polítics i socioeconòmics és fonamental per a continuar aportant eines per prevenir i mitigar aquests efectes.

Sostenibilitat i canvi climàtic

Humberto Llavador

Professor del Departament d'Economia de la UPF i de la Barcelona GSE

El canvi climàtic i la desigualtat són els principals reptes als quals ens enfrontem en aquests moments. Tots dos es caracteritzen per ser un producte de l'acció o la inacció de l'ésser humà, i només les decisions que prenguem poden solucionar-los. Els efectes del canvi climàtic agreujaran les desigualtats de salut perquè afecten més als grups menys afavorits que, a més a més, estan en una pitjor situació per adaptar-s'hi. Des d'una perspectiva global podem preguntar-nos si les solucions a aquests problemes són compatibles amb un progrés sostenible del benestar humà. La resposta requereix una visió àmplia del concepte de benestar humà, concreció en la definició de sostenibilitat i prendre consciència de l'íntima relació entre creixement, desigualtat i canvi climàtic.

El canvi climàtic a Barcelona. Efectes i accions previstes

Irma Ventayol

Coordinadora del Pla Clima de l'Ajuntament de Barcelona

Per primera vegada, Barcelona ha estudiat els impactes del canvi climàtic a la ciutat. A partir de projeccions climàtiques regionalitzades, s'ha analitzat com els canvis en les temperatures i les precipitacions afecten la salut, l'abastament d'aigua, la inundabilitat, la biodiversitat, entre d'altres. Aquesta informació ha servit de base per elaborar el Pla Clima, un pla holístic que inclou mesures tant de mitigació, d'adaptació i resiliència, de justícia climàtica i d'impuls a l'acció ciutadana.

És també un pla basat en la ciència i en consonància amb els objectius de París.

Durant la intervenció es presentaran les principals conclusions d'aquests estudis de vulnerabilitat al canvi climàtic, els objectius principals del Pla Clima i les accions previstes per aconseguir-los.